

УДК 330.131.7:336.2-049.5:664
DOI: 10.15673/fie.v16i3.2984

Петкова Д.Ф.

аспірант

кафедра економіки промисловості

Одеський національний технологічний університет

вул. Канатна 112, м. Одеса, Україна, 65039

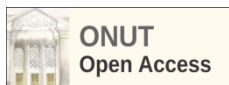
E-mail: dinochka19950314@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-0304-8355

ВИЗНАЧЕННЯ СТУПЕНЯ ЗАЛЕЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ВІД ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

В даній статті розглянуто поняття «фінансові ризики» та їх класифікація. Розглянута сутність кожного виду фінансових ризиків та обрано для подальшого аналізу процентний ризик, як один з ключових для підприємств харчової галузі. Основним показником, який відображає ймовірність появи такого ризику є величина довгострокових зобов'язань. Визначено питому вагому довгострокових зобов'язань підприємств харчової галузі відносно їх величини всього по економіці країни. Проведено аналіз змін величини довгострокових зобов'язань підприємств харчової промисловості по галузям за 2018-2023 роки, та обрано ті галузі, які найбільш уражені від змін середньозваженої ставки за кредитами. Це виробництво олії та тваринних жирів, виробництво м'яса та м'ясних продуктів, виробництво молочних продуктів. Розглянуто структуру капіталу для кожної з обраних галузей. На основі проведеного дослідження сформовано висновки, щодо подальшого аналізу впливу процентного ризику на діяльність підприємств харчової галузі.

Ключові слова: фінансові ризики, процентний ризик, позикові кошти, фінансові ресурси, довгострокові зобов'язання.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Розглядаючи фінансові ризики, які виникають в процесі діяльності суб'єктів господарювання, неможливо не зупинитися на такому різновиді, як процентний ризик. Процентний ризик пов'язаний із коливанням середньозваженої ставки за кредитами на фінансових ринках. Зміни цієї ставки впливають на вартість залучення позикових коштів, що може суттєво змінити структуру витрат підприємства. Сучасна система господарювання передбачає нерозривний зв'язок з кредитними установами. Підприємства звертаються до останніх для поповнення своїх обігових коштів та для капітальних інвестицій. Наявність зобов'язань в структурі капіталу підприємства підвищує ймовірність появи процентних ризиків, як одного з різновидів фінансових ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій по проблемі. Питанням управління фінансовими ресурсами на підприємствах займалися такі вчені, як: А.І. Бланк, А.В. Попова, Т.Б. Пожоджук, О.О. Беяневич, П.О. Повар, Г.Л. Вербицька тощо.

Формування цілей дослідження. Метою даної статті є дослідження сутності поняття «процентний ризик» та визначення ступеня залежності підприємств харчової промисловості від позикових коштів. Це дозволить оцінити наявність фінансових ризиків, в

тому числі процентних ризиків на вітчизняних виробництвах.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Фінансовий ризик – це ймовірність настання несприятливих подій, які можуть призвести до фінансових втрат для підприємства, зокрема у вигляді збитків, втрати капіталу або зниження прибутковості бізнесу [1].

Загалом, в науковій літературі можна виділити два підходи до розкриття сутності фінансового ризику, які засновані на різних аспектах:

– фінансовий ризик розглядають як можливість несприятливих фінансових наслідків у вигляді втрати доходу чи втрати капіталу через вплив негативних зовнішніх та/або внутрішніх факторів на професійну фінансову діяльність [2];

– фінансовий ризик – це невизначеність, що пов'язана з будь-якою формою фінансування, включаючи кредитний ризик, ризик ліквідності, інвестиційний ризик, валютний ризик та інші [3].

Ці визначення підкреслюють багатогранну природу фінансового ризику, наголошуючи на можливості фінансових втрат, що виникають через різні невизначеності та фактори у фінансовій діяльності.

Фінансовий ризик може виникати як через зовнішні чинники (економічна нестабільність, валютні коливання, інфляційні процеси), так і через внутрішні причини, такі як неефективне управління ресу-

рсами, некоректний облік витрат і доходів, недосконале прогнозування. Важливо розуміти, що фінансовий ризик не обов'язково призводить до негативних наслідків. У деяких випадках ризик може стати можливістю для підвищення прибутковості підприємства за рахунок вдалих інвестицій чи скорочення витрат.

Згідно наукових досліджень, розрізняють п'ять окремих категорій фінансових ризиків: кредитний ризик, валютний ризик, процентний ризик, ризик ліквідності та інвестиційний ризик [4]. Сутність кожного з них детально наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація фінансових ризиків*

№	Різновид фінансових ризиків	Загальна характеристика
1.	Кредитний ризик	Кредитний ризик передбачає, що позичальник або контрагент не зможе виконати свої зобов'язання відповідно до погоджених умов. Цей ризик часто ототожують з ризиком дефолту [5].
2.	Валютний ризик	Валютний ризик виникає через коливання валютних курсів. Особливо важливим цей ризик є для підприємств, які залежать від міжнародних поставок сировини або експортують готову продукцію на закордонні ринки [6].
3.	Процентний ризик	Процентний ризик пов'язаний із коливанням відсоткових ставок на фінансових ринках. Це в першу чергу впливає на вартість залучення позикових коштів, а також суттєво впливає на структуру витрат підприємства [7].
4.	Інвестиційний ризик	Інвестиційний ризик розглядають як невизначеність, щодо прибутковості інвестицій та потенційних втрат, які можуть виникнути. Ризик зазвичай поділяється на систематичний ризик, який може бути викликаний зовнішніми факторами, та несистематичний ризик, який може бути викликаний окремими компаніями чи конкретними галузями [8].
5.	Ризик ліквідності	Це ризик, пов'язаний із неспроможністю підприємства виконати свої короткострокові зобов'язання через недостатність ліквідних активів [9].

*розроблено автором за даними джерел [5-9]

Аналізуючи фінансові ризики, які виникають в процесі діяльності підприємств, неможливо не зупинитися на такому типі ризику, як процентний. Сучасна ринкова система передбачає взаємодію підприємств з фінансово-кредитними установами у першу чергу з двох причин:

- необхідність поповнювати свої обігові кошти;
- фінансування капітальних інвестицій.

У процесі співпраці з даними установами завжди виникають боргові зобов'язання перед ними. Наявність співпраці з кредитними установами спонукає підприємства до більш ефективного управління фінансовими ресурсами, як своїми, так і позиковими.

Для аналізу рівня використання позикових коштів необхідно розглянути величину та динаміку наявних зобов'язань. На підприємстві існує три типи зобов'язань: поточні зобов'язання та забезпечення, непередбачені, довгострокові зобов'язання та забезпечення. Саме при наявності на суб'єкті господарювання довгострокового кредитування виникає найбільший ризик неплатоспроможності. Досить важливим є своєчасна оцінка зміни політичних та економічних чинників, що впливають на підприємство.

Зважаючи на перераховані фактори, доцільним буде провести аналіз довгострокових зобов'язань підприємств харчової галузі.

Довгострокові зобов'язання – це отримані зобов'язання строк яких більше ніж один рік.

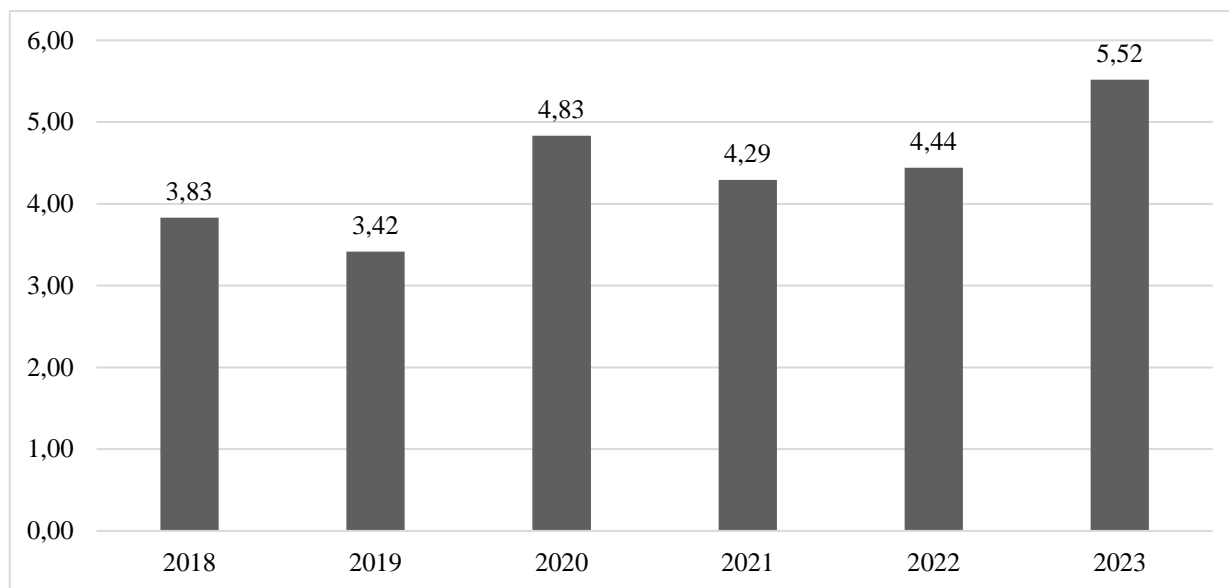
До довгострокових зобов'язань зазвичай відносять:

- 1) відстрочені податкові зобов'язання;
- 2) довгострокові кредити банків;
- 3) довгострокові забезпечення.
- 4) інші довгострокові зобов'язання;

Спираючись на статичні дані, які наведені на сайті Державної служби статистики, можна зробити висновок, що підприємства харчової галузі використовують у своїй діяльності кредитні кошти, хоча і в досить невеликій кількості, порівняно з іншими галузями (рис.1).

Згідно даних діаграми на рисунку 1 видно, що сума довгострокових зобов'язань на підприємствах харчової промисловості складає в середньому від 3,42% до 5,52 % до загальної суми відповідного типу зобов'язань по всій економіці. Також слід зазначити, що у період послаблення економічного та політичного стану держави (часи епідемії COVID-19 та військовий стан) рівень використання кредитних коштів по галузі відчутно зріс та тримався на рівні від 4,3 до 4,8 %. Лише у 2023 році різко підвищився до 5,52 %. Цей найвище значення за останні 5 років. Не зважаючи на невеликий відсоток довгострокових зобов'язань у загальній структурі, питання щодо наявності процентних ризиків від такої діяльності є досить важливим.

Для більш повного аналізу довгострокових зобов'язань підприємств харчової галузі потрібно детально розглянути структуру за галузями харчової промисловості.

Рис. 1. Відсоток довгострокових зобов'язань підприємств харчової галузі в структурі довгострокових зобов'язань всього по економіці, %

*розраховано та побудовано автором згідно статистичних даних [10]

Для аналізу були обрані найбільш розвинуті напрями діяльності підприємств харчової промисловості:

- виробництво молочних продуктів;
- виробництво м'яса та м'ясних продуктів;
- виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів;
- перероблення та консервування фруктів і овочів;
- виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів;
- виробництво олії та тваринних жирів;
- виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів.

Саме ці галузі є ключовими на ринку виробництва харчових продуктів та забезпечують його сталий розвиток. Їх діяльність спрямована на виробництво продуктів, які мають найбільший споживчий попит серед населення. Від успішної роботи таких підприємств залежить добробут нашої країни та соціальний рівень життя населення, а також забезпечення внутрішнього ринку продуктами вітчизняного виробництва[11].

Розглянемо динаміку зміни структури довгострокових зобов'язаних вищезазначених галузей відносно загального обсягу довгострокових зобов'язань для підприємств харчової промисловості. На рис. 2 зображена тенденція зміни вищезгаданого показника за 2018-2023 рр. за окремими напрямками.

Згідно з наведеними вище даними, можна виділити три основні галузі харчової промисловості, які найбільш схильні до появи кредитних ризиків. До них належать:

- виробництво м'яса та м'ясних продуктів
- від 22 до 50 % довгострокових зобов'язань всієї харчової промисловості;

– виробництво олії та тваринних жирів - 20 до 35 % довгострокових зобов'язань всієї харчової промисловості;

– виробництво молочних продуктів - близько 5-6% довгострокових зобов'язань всієї харчової промисловості ;

Саме в цих галузях спостерігається значне використання позикових коштів.

Що стосується показника, який аналізується, для інших галузей, то він є досить незначними, порівняно з іншими. Чим менша величина цього параметру, тим нижче ймовірність наявності ризиків [11].

Доцільно розглянути структуру пасиву балансу та провести аналіз величини власного капіталу та довгострокових зобов'язань у загальному балансі для підприємств обраних галузей.

На рисунку 3 наведено співвідношення величини власного капіталу та довгострокових зобов'язань у загальному балансі для підприємств з виробництва м'яса та м'ясних продуктів. Можна побачити, що у всі роки величина власного капіталу переважає, але при цьому рівень довгострокових зобов'язань лише на декілька відсотків нижче. Це означає, що підприємства на однаковому рівні використовують власні та позикові кошти у своїй життєдіяльності.

Надалі був проведений аналіз для підприємств з виробництва олії та тваринних жирів. На рисунку 4 наведено співвідношення величини власного капіталу та довгострокових зобов'язань у загальному балансі підприємств. Можна побачити, що в 2018 році величина довгострокових зобов'язань у декілька разів більша за власні кошти. Але вже починаючи з 2019 року величина власного капіталу переважає, але при цьому рівень довгострокових зобов'язань лише на декілька відсотків нижче. Це означає, що підприємства майже на однаковому рівні використовують власні та позикові кошти у своїй життєдіяльності.

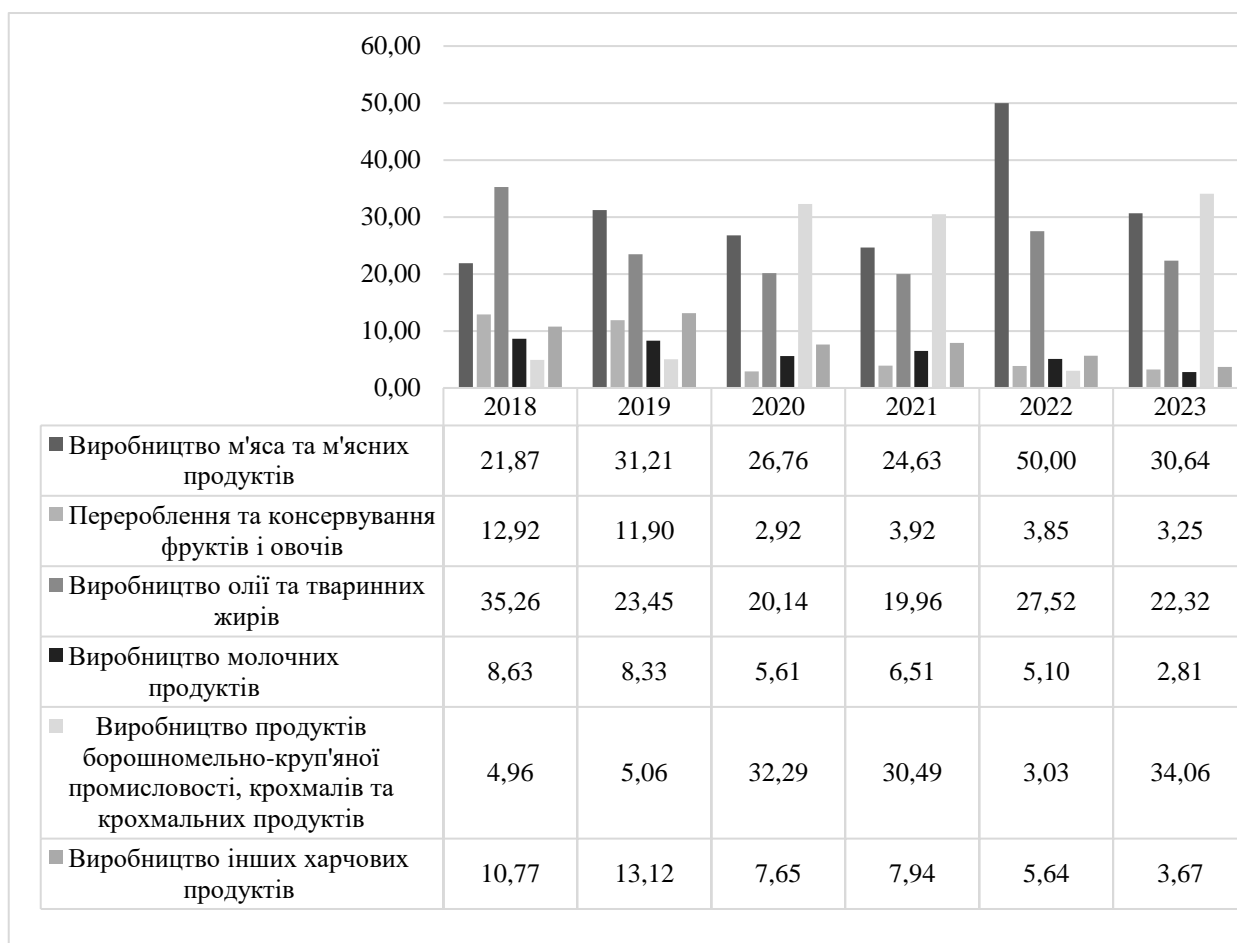

Рис. 2. Структура довгострокових зобов'язань підприємств харчової промисловості по галузям, %*
*розраховано та побудовано автором згідно статистичних даних [10]

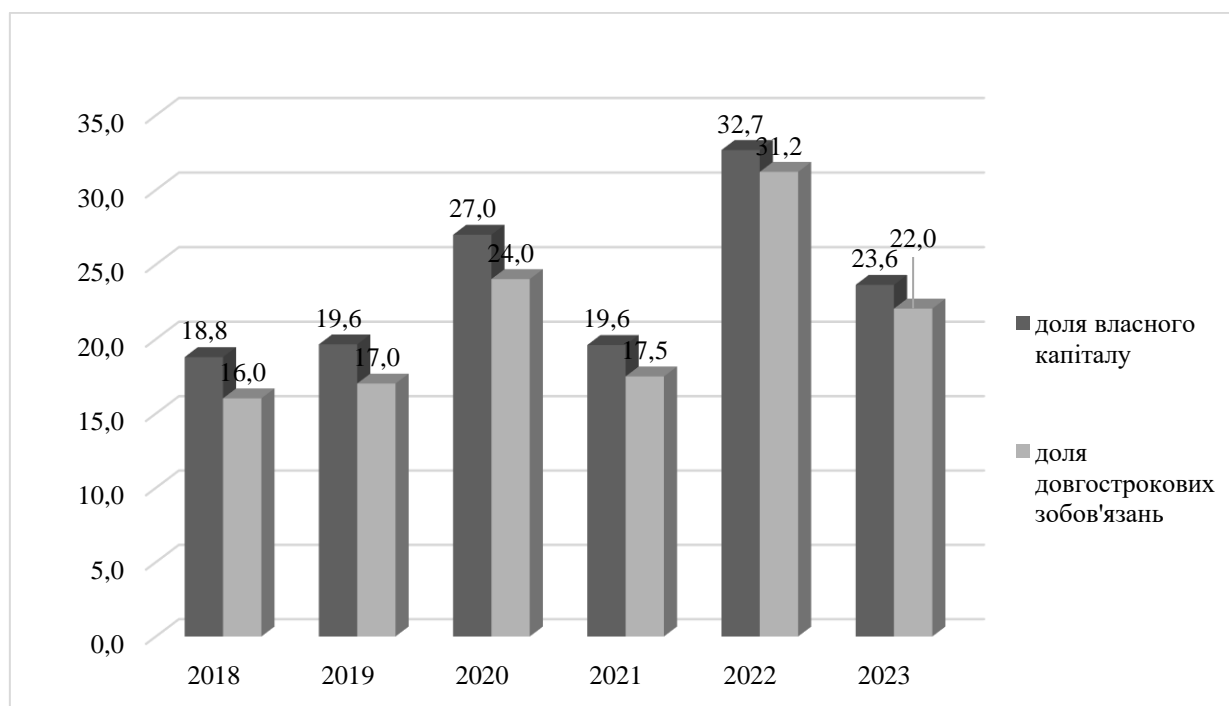
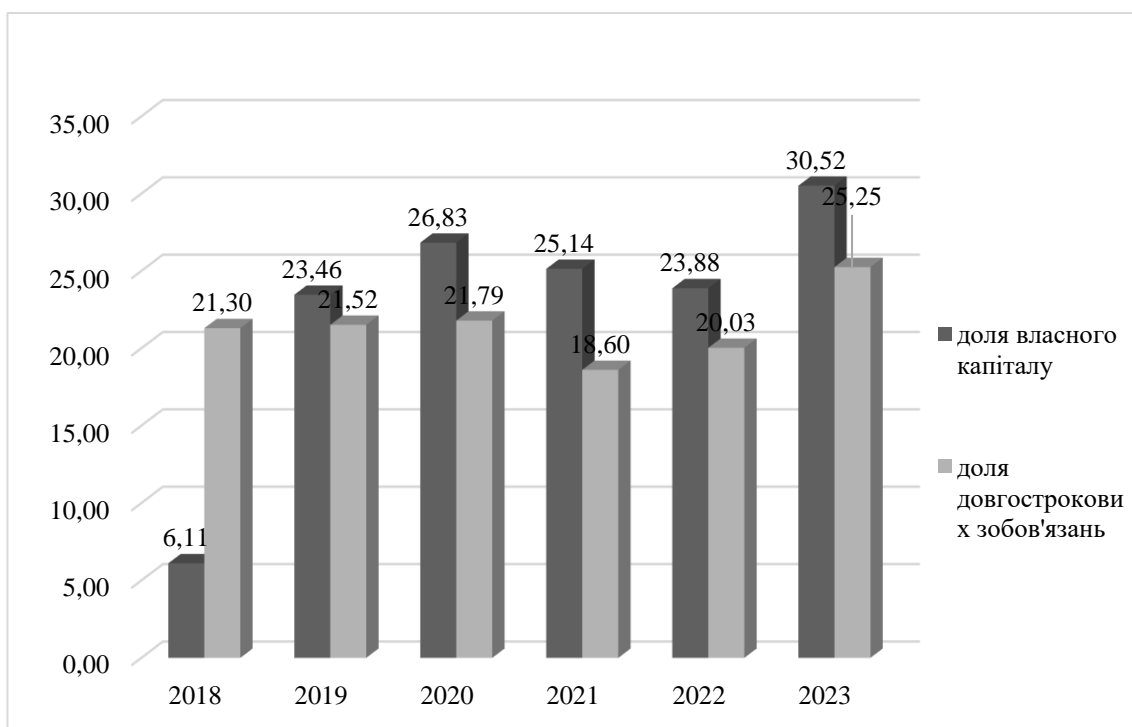

Рис. 3. Співвідношення величини власного капіталу та довгострокових зобов'язань у загальному балансі для підприємств з виробництва м'яса та м'ясних продуктів за 2018-2023 роки, %*
*розраховано та побудовано автором згідно статистичних даних [10]

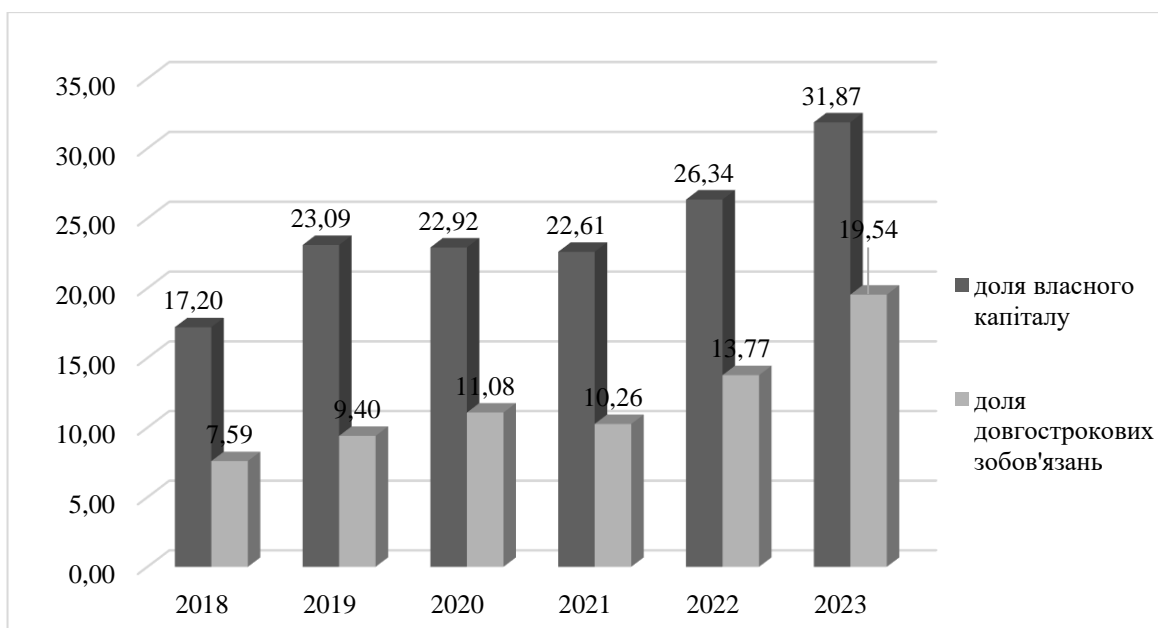

Рис. 4. Співвідношення величини власного капіталу та довгострокових зобов'язань у зальному балансі для підприємств з виробництва олії та тваринних жирів за 2018-2023 роки, %
*розраховано та побудовано автором згідно статистичних даних [10]

Виробництво молочних продуктів - одна з найважливіших галузей харчової промисловості. Її діяльність направлена на виробництво таких продуктів, як:

- Молоко;
- масло;
- кисломолочний сир;
- сметану та інші.

Усі ці продукти є основою продовольчого кошика населення. Від успішного функціонування цієї галузі залежить забезпеченість країни основними продуктами харчування. Тут розподіл довгострокових зобов'язань досить відрізняється від двох попередніх галузей (рис. 5).

Рис. 5. Співвідношення величини власного капіталу та довгострокових зобов'язань у зальному балансі для підприємств з виробництва молочних продуктів за 2018-2023 роки, %
*розраховано та побудовано автором згідно статистичних даних [10]

На рисунку 5 можна побачити, що величина власного капіталу значно переважає, майже у 2 рази. Але все ж величина довгострокових зобов'язань є достатньо вагомою аби впливати на фінансовий стан підприємств молочної галузі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На сьогоднішній день діяльність підприємств харчової промисловості неможлива без використання позикових коштів. Вони є невід'ємною частиною фінансових ресурсів підприємства та направлені на забезпечення ефективної та безперебійної діяльності. Питання управління фінансовими ресурсами вже давно є досить важливим, і постійно вивчається в умовах трансформації економіки. Основним показником використання позикових коштів в діяльності підприємства є наявність довгострокових зобов'язань. Вони знаходять своє відображення у структурі пасиву балансу підприємства.

Розглядаючи структуру зобов'язань підприємств харчової галузі, можна сказати, що на них припадає близько 4 % довгострокових зобов'язань усіх галузей економіки. Навіть таке невелике значення спонукає до вивчення питання впливу зобов'язань на фінансову стійкість. Основною задачею було визначення тих галузей харчової промисловості, які найбільше залежать від позикових коштів. Згідно з статич-

ними даними, це виробництво олії та тваринних жирів (20 до 35 % довгострокових зобов'язань всієї харчової промисловості), виробництво м'яса та м'ясних продуктів (від 22 до 50 %), виробництво молочних продуктів (від 5 до 8 %). У всіх галузях спостерігаються різкі структурні зрушення в період початку повномасштабного вторгнення 2022 року.

Невід'ємною частиною аналізу впливу довгострокових зобов'язань є оцінка їх питомої ваги в структурі капіталу підприємств відокремлених вище галузей. Згідно з результатами, підприємства з виробництва олії та тваринних жирів, з виробництва м'яса та м'ясних продуктів мають однакову тенденцію щодо рівня довгострокових зобов'язань та власного капіталу у структурі фінансових ресурсів. Питома вага власного капіталу коливається від 20 до 30 % у 2023 році, а питома вага довгострокових зобов'язань у більшості випадків близько 20 % відсотків. Лише на підприємствах з виробництва молочних продуктів величина власного капіталу досить сильно переважає над величиною довгострокових зобов'язань. Отримані результати свідчать про залежність підприємств харчової промисловості від довгострокових зобов'язань, та підтверджують доцільність подальшого аналізу впливу фінансових ризиків, у тому числі процентного, на діяльність компаній.

Література

1. Бланк І. А. Фінансова стратегія підприємства. Київ: Ніка-Центр, 2006. 600 с.
2. Financial Risk as a Type of Business Risk / A. V. Popova and others // Studies of applied economics. 2021. № 39-6. С. 3. URL: <http://dx.doi.org/10.25115/eea.v39i6.5172>
https://www.researchgate.net/publication/353491578_Financial_risk_as_a_type_of_business_risk (дата звернення: 04.06.2024).
3. Horcher K. A. Essentials of Financial Risk Management. Wiley & Sons, Limited, John, 2012. 257 p.
4. Bender M., Panz S. A general framework for the identification and categorization of risks: an application to the context of financial markets // The Journal of Risk. 2021. № 23(4). P. 21-49. URL: <https://doi.org/10.21314/jor.2021.004> (дата звернення: 04.06.2024).
5. Spuchl'áková E., Valášková K., Adamko P. The Credit Risk and its Measurement, Hedging and Monitoring // Procedia Economics and Finance. 2015. Т. 24. С. 675-681. [http://dx.doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00671-1](http://dx.doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00671-1)
URL: https://www.researchgate.net/publication/283236385_The_Credit_Risk_and_its_Measurement_Hedging_and_Monitoring (дата звернення: 05.06.2024).
6. Вербицька Г. Л. Мінімізація валютних ризиків підприємств в умовах міжнародних економічних відносин // Економіка. Фінанси. Право. 2019. № 4. С. 26–30. URL: <http://efp.in.ua/en/journal-item/88> (дата звернення: 05.06.2024).
7. Бойко І. Сутність та класифікація фінансових ризиків // Теоретичні та прикладні питання економіки. 2015. № 2. С. 59–95. URL: http://tpe.econom.univ.kiev.ua/data/2015_31/zb31_07.pdf (дата звернення: 15.06.2024).
8. Yang Y. Research on Financial Investment Risk Assessment Techniques and Applications // Science, Technology and Social Development Proceedings Series. 2024. Т. 2. С. 1-7. <http://dx.doi.org/10.70088/pp8rvk34> URL: https://www.researchgate.net/publication/385870949_Research_on_Financial_Investment_Risk_Assessment_Techniques_and_Applications (дата звернення: 19.06.2024).
9. Таран О.В. Сучасні питання проблематики ризиків фінансової сфери діяльності підприємств: теоретичні узагальнення та прикладний аналіз. Харків: Константа, 2004. 108 с.
10. Державна служба статистики України: [Веб-сайт]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 20.06.2024).
11. Петкова Д.Ф. Довгострокові зобов'язання – як показник ступеня ураженості від кредитних ризиків на підприємствах харчової галузі // Причорноморські економічні студії. 2020. №53. С. 182-187. <https://doi.org/10.32843/bses.53-28>. URL: http://bses.in.ua/journals/2020/53_2020/30.pdf (дата звернення: 20.06.2024).

Стаття надійшла 10.07.2024

Стаття прийнята до друку 24.07.2024

Доступно в мережі Internet 15.10.2024

Petkova D.

Postgraduate Student

Department of Industrial Economics
Odesa National University of Technology
Kanatna str., 112 Odesa, Ukraine, 65039
E-mail: dinochka19950314@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-0304-8355

DETERMINING OF THE DEGREE OF DEPENDENCE OF FOOD INDUSTRY ENTERPRISES ON LONG-TERM LIABILITIES

In an unstable political and economic situation, enterprises are increasingly faced with such a problem as financial risks. The issues of assessing and managing financial risks have long been quite relevant and are constantly being studied in the context of economic transformation. One of the main risks that reflects the activities of food industry enterprises is interest rate risk. First of all, this is associated with the use of borrowed funds in their activities. In the balance sheet structure, they are reflected in such indicators as long-term liabilities and collateral, current liabilities. Long-term liabilities are liabilities granted or received for a period of more than one year. First of all, they assume the presence of long-term loans, which are one of the reasons for the occurrence of financial risks. The article examines the structure of long-term liabilities by sectors of the economy. Food industry enterprises account for about 4% of long-term liabilities in the entire economy. But, despite this rather insignificant value, the issue of the impact of liabilities on financial stability remains quite important. The main task is to identify those industries that all depend on borrowed funds, which are a source of replenishment of the financial resources of the enterprise. According to statistics, these are the production of oil and animal fats (20 to 35% of long-term liabilities of the entire food industry), the production of meat and meat products (from 22 to 50%), the production of dairy products (from 5 to 8%). All industries have certain sharp structural shifts during the period of the beginning of the full-scale invasion of 2022. An integral part of the analysis of the impact of long-term liabilities is the assessment of their share in the capital structure of enterprises of the above-separated industries. According to the results of the study, enterprises producing oil and animal fats, as well as meat and meat products, have almost the same level of long-term liabilities and equity in the structure of financial resources. Only at the enterprises producing dairy products does equity prevail. Analysis of this component once again confirms that financial risks are very important for the food industry.

Key words: financial risks, interest rate risk, loan funds, financial resources, long-term liabilities.

References

- Blank, I. A. (2006). *Finansova stratehiia pidpriemstva*. Nika-Tsentr.
- Popova, A. V., Pozhodzhuk, T. B., Belianevych, O. A., Povar, P. O., & Pozhodzhuk, R. V. (2021). Financial Risk as a Type of Business Risk. *Studies of applied economics*, 39-6, 3. <http://dx.doi.org/10.25115/eea.v39i6.5172> https://www.researchgate.net/publication/353491578_Financial_risk_as_a_type_of_business_risk (Retrieved June 04, 2024).
- Horcher, K. A. (2012). *Essentials of Financial Risk Management*. Wiley & Sons, Limited, John.
- Bender, M., & Panz, S. (2021). A general framework for the identification and categorization of risks: an application to the context of financial markets. *The Journal of Risk*, 23(4), 21-49. <https://doi.org/10.21314/jor.2021.004> (Retrieved June 04, 2024).
- Spuchl'áková, E., Valášková, K., & Adamko, P. (2015). The Credit Risk and its Measurement, Hedging and Monitoring. *Procedia Economics and Finance*, 24, 675-681. [http://dx.doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00671-1](http://dx.doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00671-1) https://www.researchgate.net/publication/283236385_The_Credit_Risk_and_its_Measurement_Hedging_and_Monitoring (Retrieved June 04, 2024).
- Verbytska, H. L. (2019). Minimizatsiia valiutnykh ryzykiv pidpriemstv v umovakh mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, 4, 26-30. <http://efp.in.ua/en/journal-item/88> (Retrieved June 05, 2024).
- Boiko, I. (2015). Sutnist ta klasyfikatsiia finansovykh ryzykiv. *Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky*, 2, 59-95. http://tpe.econom.univ.kiev.ua/data/2015_31/zb31_07.pdf (Retrieved June 15, 2024).
- Yang, Y. (2024). Research on Financial Investment Risk Assessment Techniques and Applications. *Science, Technology and Social Development Proceedings Series*, 2, 1-7. <http://dx.doi.org/10.70088/pp8rvk34> https://www.researchgate.net/publication/385870949_Research_on_Financial_Investment_Risk_Assessment_Techniques_and_Applications (Retrieved June 19, 2024).
- Taran, O. V. (2004). *Suchasni pytannia problematyky ryzykiv finansovoi sfery diialnosti pidpriemstv: teoretychni uzahalnennia ta prykladnyi analiz*. Konstanta.

10. *Derzhavna sluzhba statystryky Ukrainy*. <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Retrieved June 20, 2024).

11. Petkova, D. F. (2020). Dovichstrokovy zobov'iazannia – yak pokaznyk stupenia urazhenosti vid kredytnykh ryzykiv na pidpryemstvakh kharchovoi haluzi. *Prychornomorski ekonomichni studii*, 53, 182-187. <https://doi.org/10.32843/bses.53-28>. http://bses.in.ua/journals/2020/53_2020/30.pdf (Retrieved June 20, 2024).

Received 10 July 2024

Approved 24 July 2024

Available in Internet 15.10.2024

Цитування згідно ДСТУ 8302:20

Петкова Д.Ф. Визначення ступеня залежності підприємств харчової промисловості від довгострокових зобов'язань // *Економіка харчової промисловості*. 2024. Т.16, вип. 3. С. 34-41. doi: 10.15673/ie.v16i3.2984

Cite as APA style citation

Petkova, D (2024). Determining of the degree of dependence of food industry enterprises on long-term liabilities. *Food Industry Economics*, 16(3), 34-41. doi: 10.15673/ie.v16i3.2984